

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Ladislava Derky v právní věci žalobkyně: **A. A.**, zastoupena Mgr. Gabrielou Kopuletou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2018, č. j. OAM-185/LE-BE01-ZA15-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 7. 2018, č. j. 31 Az 18/2018 - 53,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 7. 2018, č. j. 31 Az 18/2018 - 53, **se ruší.**

II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2018, č. j. OAM-185/LE-BE01-ZA15-2017, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalobkyni **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

IV. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Gabriele Kopuleté, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **6 800 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve ;lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Včas podanou kasační stížností žalobkyně napadá rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové (dále „krajský soud“) ze dne 4. 7. 2018, č. j. 31 Az 18/2018 - 53, (dále

„napadený rozsudek“), jímž krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2018, č. j. OAM-185/LE-BE01-ZA15-2017, (dále „napadené rozhodnutí“).

[2] Napadeným rozhodnutím bylo rozhodnuto tak, že žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany je dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“), nepřípustná a řízení o této žádosti bylo dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno. Zároveň žalovaný vyslovil, že státem příslušným k posouzení podané žádosti je podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále „nařízení Dublin III“ nebo „nařízení“), Italská republika. Žalovaný konstatoval, že ze záznamu o výsledku porovnávání otisků prstů v systému EURODAC vyplynulo, že žalobkyni byly v Italské republice dvakrát sejmuty otisky prstů pro nelegální přechod hranic a to dne 25. 10. 2016 a dne 27. 11. 2017. Žalovaný požádal Italskou republiku o přijetí žalobkyně zpět na své území, Italská republika uznala svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu dle čl. 12 odst. 4 nařízení. Dle přesvědčení žalovaného žalobkyni v Italské republice nehrozí nelidské či ponižující zacházení ve vztahu k vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany a zajištění podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu. V zemi působí i státní agentury a nevládní organizace, které pomáhají obětem obchodování s lidmi a nucené prostituce. Je zřejmé, že žalobkyně po celou dobu pobytu nebyla omezena na svobodném pohybu jinou osobou. Navštívila několikrát policejní orgány a charitativní organizace, kde mohla požádat o pomoc, stejně tak jako bude mít tuto možnost po příjezdu do Italské republiky. Žalovaný dále konstatoval, že nepopírá, že by žalobkyně na území Italské republiky provozovala prostituci. Z její výpovědi však vyplývá, že nebyla výslovně k prostituci nucena. Byl to nejrychlejší způsob získání peněz a o i jiný způsob se dle výpovědi nesnažila. Žalovaný proto nepřistoupil k aplikaci článku 17 nařízení.

[3] Žalobkyně podala proti napadenému rozhodnutí žalobu ke krajskému soudu. Mimo jiné namítala porušení čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Poukázala na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (dále „ESLP“) ve věci *Tarakhel proti Švýcarsku* a dále na zahraniční zdroje informující o tom, že mladé ženy z Nigérie jsou v Itálii často oběťmi obchodování s lidmi a nuceny živit se jako prostitutky. Žalovaný zcela ignoroval požadavky ESLP na individuální posouzení situace s ohledem na možné porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen Úmluva“). Žalobkyně je zranitelnou osobou, která byla dlouhodobě vystavena zneužívání a vykořisťování. Z tohoto důvodu mělo být k jejímu přemístění do Itálie přistupováno s mnohem větší důkladností a opatrností.

[4] Krajský soud v napadeném rozsudku konstatoval, že žalovaný se v posuzované věci zabýval tím, zda přemístění žadatele do příslušného členského státu není vyloučeno z důvodu existence systémových nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení. Žalovaný dospěl k závěru, že azylové řízení ani podmínky příjmu žadatelů v Italské republice nevykazují závažné systémové nedostatky ve výše uvedeném smyslu. Krajskému

soudu není známo ani z jeho úřední činnosti, že by v Italské republice panovala situace, která by činila přemístění žadatelů o mezinárodní ochranu do tohoto státu nemožným s ohledem na čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Tedy že by zde docházelo k systémovým nedostatkům v azylovém řízení nebo v podmínkách přijetí žadatelů srovnatelným s nedostatky, které v minulosti vedly k závěru o nutnosti zastavit přemísťování žadatelů z těchto důvodů například do Řecka či do Maďarska (respektive v individuálních případech do Itálie). Žalobní námitku, dle níž je žalobkyni nutno považovat za zranitelnou osobu, krajský soud ve shodě s názorem žalovaného neshledal důvodnou. Z důkazního řízení vedeného v této věci nevyplynulo, že by tvrzení žalobkyně týkající se této otázky bylo jakkoliv prokázáno. Krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[5] Stěžovatelka podala proti napadenému rozsudku kasační stížnost. Prostřednictvím ustanovené zástupkyně doplnila, že kasační stížnost podává z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s“). Stěžovatelka setrvává na námitce nezákonnosti napadeného rozhodnutí z důvodu porušení povinností dle §§ 2, 3, 50, 68 správního řádu, článku 3 odst. 2 a článku 7 nařízení Dublin III a článku 3 Úmluvy. Žalovaný nepřihlédl ke všem specifickým okolnostem případu a nešetřil oprávněné zájmy žalobkyně. Pokud by tak učinil, pak by se alespoň zabýval okolnostmi, které odůvodňují užití článku 3 odst. 2 a článku 17 nařízení, čímž zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností.

[6] Stěžovatelka byla v Itálii nucena k poskytování sexuálních služeb po dobu víc než jednoho roku s tvrzením, že má dluh vůči ženě, která jí zařídila cestu z Nigérie do Libye. Pracovníci organizace La Strada Česká republika, o. p. s. identifikovali stěžovatelku na základě rozhovoru jako obchodovanou osobu. Dle názoru stěžovatelky se žalovaný správní orgán i krajský soud měly zabývat tvrzeními stěžovatelky, že je obětí obchodování s lidmi. Žalovaný a krajský soud měly na stěžovatelku nahlížet jako na zranitelnou osobu, ať již jako na oběť obchodování s lidmi či jako na osobu, která byla podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí, a tuto okolnost náležitě vyhodnotit ve vztahu k použití nařízení Dublin III. Žalovaný zlehčil, až zbagatelizoval její životní situaci, zejména pak to, že se stala obětí obchodování s lidmi. Stejně tak jsou zcela nepodložené závěry správního orgánu o tom, že Itálie je schopna zajistit mimo jiné ochranu a pomoc obětem vykořisťování.

[7] Jak žalovaný, tak krajský soud se nedostatečně zabývaly možností přesunu stěžovatelky do Itálie a průběhem tamního azylového řízení a své závěry o možnosti přesunu nedostatečně odůvodnily. Žalovaný si neshromáždil žádné aktuální důkazy týkající se aktuálního stavu azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Itálii, v důsledku čehož jeho závěry nemají oporu ve správním spisu. Přitom skutečnost, že Itálie není schopná poskytnout obětem obchodování s lidmi adekvátní podporu a podmínky, a to zejména pokud se jedná o ženy z Nigérie, lze doložit z několika zahraničních zdrojů.

[8] Stěžovatelka na podporu svých tvrzení odkazuje na Zprávu Skupiny expertů Rady Evropy pro boj proti obchodování s lidmi (GRETA) z roku 2017. Tato zpráva poukazuje na situaci nigerijských žen a dívek, které přicházejí do Itálie ve zvýšených počtech. Ty často přichází do Evropy právě již jako oběti obchodu s lidmi za účelem jejich dalšího vykořisťování nebo se jimi vzhledem ke své zranitelnosti snadno stávají. Podle expertů GRETA nejsou tyto ženy a dívky zavčas identifikovány jako oběti či potenciální oběti obchodování s lidmi a jsou v některých případech také násilně vraceny do zemí původu. Ze Zprávy US Department of State z roku 2018 mimo jiné vyplývá, že přijímací střediska neposkytují bezpečný úkryt před pachateli obchodování s lidmi. Ze zprávy Finského úřadu pro migraci (Finnish Immigration Service) z února 2017 plyne, že systém je značně přetížen a dostupnost pomoci závisí na regionu, do kterého je daná osoba navrácena. Může nastat situace, kdy italské úřady zodpovědné za poskytování pomoci obětem obchodu s lidmi, nevědí, že je k nim navracena oběť obchodování s lidmi se specifickými potřebami. Ženy a dívky z Nigérie, kterých do Itálie mezi lety 2015 až 2017 přijelo více než 15.000, čelí značnému riziku stát se oběťmi obchodování s lidmi, protože většina z nich má v Itálii kontakty, v jejichž důsledku skončí v prostituci. Podle úřadu nemají ženy v Itálii možnost ovlivnit svou vlastní situaci. V Itálii operuje hustá síť obchodníků s lidmi, kteří jsou napojeni na mafii, a oběť je vystavena riziku opětovného rekrutování. Stěžovatelka dále odkázala na zprávy, z nichž plyne, že úřady mohou nabídnout chráněné bydlení pouze pro malé množství z celkového počtu žen, které do země přijely.

[9] Vzhledem k výše uvedenému lze mít závažné pochybnosti o tom, zdali je Itálie schopna naplňovat závazky plynoucí z Úmluvy a dále z Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi. Z veřejně dostupných informací jednoznačně vyplývá, že by stěžovatelka při návratu do Itálie čelila reálnému riziku stát se opětovnou obětí obchodování s lidmi a stejně tak riziku nuceného návratu do země původu. Lze očekávat, že italské úřady ji nebudou dlouhodobě schopny poskytnout pomoc adekvátní její situaci. Stěžovatelka je proto přesvědčena, že by jejím navrácením zpět do Itálie došlo k porušení mezinárodněprávních závazků, a to jak s ohledem na podmínky panující v Itálii, tak s ohledem na skutečnost, že stěžovatelce hrozí reálné riziko vyhoštění do země původu. Stěžovatelka proto navrhuje napadený rozsudek a napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[10] Žalovaný popírá oprávněnost kasační stížnosti a s námitkami nesouhlasí, neboť neprokazují, že by správní orgán porušil některé ustanovení správního řádu či nařízení Dublin III a vydal nezákonné či nedostatečně odůvodněné rozhodnutí. Kasační námitky kopírují žalobní, žalovaný proto plně odkazuje na své písemné vyjádření k žalobě. V případě stěžovatelky nebylo naplněno žádné z kritérií, které by určilo příslušnost České republiky či konkrétního členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Italská republika uznala svou příslušnost dle čl. 12 odst. 4 nařízení Dublin III. Z akceptace vyplývá, že žádost stěžovatelky o pobyt na území Italské republiky byla vyřízená kladně. V případě jmenované tak bylo nezbytné aplikovat čl. 12 nařízení. Žalovaný dostatečně posoudil možnost přesunu stěžovatelky do Itálie. Italská republika není zemí, vůči které by se příslušné orgány EU vyjádřily ve smyslu zdržení se transferu žadatelů o mezinárodní ochranu. Nejsou dány žádné důvody se domnívat, že by v jejím případě docházelo

k systematickým nedostatkům v řízeních o žádostech o azylu ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, které by představovalo riziko nelidského nebo ponižujícího zacházení. Ustanovení čl. 17 nařízení Dublin III představuje diskreční oprávnění členského státu a jedná se o výjimku ze závazných kritérií. Žalovaný nevyužití čl. 17 dostatečně odůvodnil s přihlédnutím k uváděné prostituci stěžovatelky. Italská republika má mnoho nevládních organizací, které se věnují osobám, které byly vlivem okolností přinuceny k tomuto způsobu obživy. Z výpovědi stěžovatelky je zřejmé, že v Itálii byla v kontaktu s charitativní organizací, která jí zajistila návštěvu lékaře, ovšem o pomoc nepožádala. Z Informace OAMP z ledna 2018 nevyplývá, že by azylový systém v Itálii trpěl zjevnými nedostatky, které by dosahovaly možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení, proto se žalovaný rozhodl nepřistoupit k aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III. Žalovaný navrhuje kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, případně zamítnout pro nedůvodnost.

[11] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 28. 8. 2018, č. j. 6 Azs 275/2018 - 45, přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Kasační stížnost je podána včas a je proti napadenému rozsudku přípustná. Jelikož napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve věci mezinárodní ochrany, zabýval se Nejvyšší správní soud otázkou, zda kasační stížnost podstatně přesahuje svým významem vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

[13] Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Jeho výklad byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (veškerá zde uváděná judikatura je dostupná na www.nssoud.cz). Jeden z případů přijatelnosti je dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá taková zásadní pochybení krajského soudu, která by mohla mít dopad do jejího hmotně právního postavení a která navíc nelze z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti prima facie vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

[14] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Kasační stížnost **je důvodná**.

[15] Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil následující skutečnosti. Stěžovatelka požádala o mezinárodní ochranu dne 26. 12. 2017. V rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu sdělila, že z vlasti vycestovala dne 20. 4. 2016 do Libye, odkud na člunu pokračovala do Italské republiky. Z moře ji zachránila loď italské pobřežní stráže. V

táboře setrvala přibližně jeden týden a následně odcestovala do Neapole, kde žila dalších pět měsíců. Poté se přestěhovala do Lamezia. V Italské republice o mezinárodní ochranu nepožádala a neměla tam ani žádné povolení k pobytu, ale měla právního zástupce, který jí pomáhal vyřizovat nějaké dokumenty. Důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je, že ji potřebuje. Stěžovatelka v průběhu následujících pohovorů uvedla, že se v Italské republice živila prostitucí. Žena, která ji přivezla z vlasti do Italské republiky, jí slíbila sehnat práci. O jakou práci se jedná, zjistila až po příjezdu, kdy ji uvedená žena začala nutit k prostituci. Nic jiného jí nezbylo. Přestože byla na policejní stanici, tak nucenou prostituci nenahlásila, protože se bála, že by jí mohli ublížit lidé, kteří jí telefonicky vyhrožovali a chtěli, aby platila peníze. Během svého pobytu v Italské republice navštívila lékaře a byla jí odebrána dvakrát či třikrát krev. Lékaře jí našla charitativní organizace. Z Italské republiky se rozhodla odcestovat, protože se stupňovaly požadavky dané ženy a dále již nechtěla vykonávat tuto činnost. Otisky prstů jí byly sejmuty po příjezdu na území Italské republiky a podruhé na policii, kam ji poslal právní zástupce. Ženě dluží ještě 25 tisíc EUR. Do Italské republiky se vrátit nechce, protože její život je kvůli dluhu ohrožen ve vlasti i v Italské republice. Ze záznamu v sytému EURODAC vyplývá, že stěžovatelce byly v Italské republice dvakrát sejmuty otisky prstů, a to dne 25. 10. 2016 v Corigliano Calabro a dne 27. 11. 2017 v Neapoli.

[16] Ve správním spise je založena Informace OAMP ze dne 19. 1. 2018, Itálie. Vyplývá z ní mimo jiné to, že Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) upozornila na problematiku obchodování s lidmi, především ženami z Nigérie, které jsou často nuceny v Itálii k prostituci. V zemi vedle státních agentur existovala řada nevládních organizací zabývajících se pomocí obětem obchodování s lidmi a nucené prostituce. Italská legislativa ustanovila obranné mechanismy pro oběti násilí a extrémních forem vykořisťování, např. získání legálního pobytu z humanitárních důvodů. Dále se ve zprávě objevují informace ke kapacitě italských středisek ke konci roku 2016. Při umísťování žadatele o mezinárodní ochranu jak při návratu, tak při transferu postupují úřady v závislosti na volné kapacitě středisek. Ze statistiky z roku 2017 plyne, že v roce 2017 požádalo o mezinárodní ochranu v Italské republice 130119 osob, z toho 25964 občanů Nigérie. Co se občanů Nigérie týče, azyl byl udělen 806 osobám, doplňková ochrana 302 osobám, a humanitární ochrana 3406 osobám. Stěžovatelka ve správním řízení doložila potvrzení Organizace La Strada Česká republika, o. p. s., z něhož plyne, že stěžovatelka byla na základě rozhovoru identifikována jako obchodovaná osoba a Itálii lze označit za rizikové místo, kde by mohlo dojít k obnovení její situace.

[17] Ke kasační námitce, že žalovaný a krajský soud měly na stěžovatelku nahlížet jako na zranitelnou osobu, Nejvyšší správní soud uvádí následující. Z čl. 21 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. 6. 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, vyplývá, že „[č]*lenské státy zohlední ve vnitrostátních právních předpisech provádějících tuto směrnici zvláštní situaci zranitelných osob, například […]obětí obchodování s lidmi, […]a osob, které byly podrobeny mučení, znásilnění nebo jiným formám hrubého psychického, fyzického nebo sexuálního násilí, jako jsou oběti ženské obřízky.*“ V návaznosti na to definuje zákon o azylu v § 2 odst. 1 písm. i) zranitelné osoby, mezi ně patří mimo jiné i oběť obchodování s lidmi nebo osoba, která

byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí. Pro účely Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi, publ. pod č. 33/2017 Sb.m.s. se „obchodováním s lidmi“ podle čl. 4 písm. a) této Úmluvy rozumí "*najmutí, přepravu, předání, přechovávání nebo přijetí osob za účelem vykořisťování, a to prostřednictvím pohrůžky násilím nebo použitím násilí či jiných forem donucení, prostřednictvím únosu, podvodu, uvedení v omyl nebo zneužití moci či stavu zvláštní zranitelnosti nebo prostřednictvím poskytnutí nebo přijetí plateb či výhod s cílem získat souhlas osoby mající kontrolu nad jinou osobou. Vykořisťování zahrnuje přinejmenším zneužívání prostituce jiných, jiné formy sexuálního vykořisťování, nucenou práci nebo služby, otroctví nebo podobné praktiky jako otroctví, nevolnictví nebo odnětí orgánů*“.

[18] Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že nijak nepopírá, že by stěžovatelka provozovala na území Italské republiky prostituci. Stěžovatelka však po celou dobu pobytu nebyla omezena na svobodném pohybu po Italské republice jinou osobou. Z výpovědí stěžovatelky podle žalovaného vyplývá, že nebyla výslovně k prostituci nucena. Dále uvedl, že z aktuálních statistik za rok 2017 je zřejmé, že občané Nigerijské federativní republiky navíc patří mezi největší poživatele mezinárodní ochrany z humanitárních důvodů.

[19] Nejvyšší správní soud považuje tvrzení žalovaného za rozporné s výpovědí stěžovatelky. Z výpovědi stěžovatelky vyplývá, že s prostitucí začala, protože ji k tomu nutila žena, která ji přivezla do Italské republiky, nic jiného jí nezbylo, měla strach a bála se lidí, kteří od ní vyžadovali peníze a vyhrožovali jí. Tuto práci již dále nechtěla vykonávat. Obětí obchodování s lidmi může být osoba nejen v případě, že je fyzicky omezena na svobodném pohybu a přímo nucena k prostituci, ale i v případě, že je k této činnosti nucena na základě vyhrožování (srov. výše uvedenou definici obchodování s lidmi). Žalovaný na jedné straně uvádí, že v zemi působí i státní agentury a nevládní organizace, které pomáhají obětem obchodování s lidmi a nucené prostituce, na druhé straně odmítá, že by se u stěžovatelky o nucenou prostituci jednalo, výslovně se přitom nevyjadřuje k otázce, zda lze stěžovatelku považovat za zranitelnou osobou. Krajský soud se v této otázce ztotožnil s názorem žalovaného, podle krajského soudu z důkazního řízení nevyplynulo, že by tvrzení o zranitelnosti stěžovatelky bylo prokázáno. Z napadeného rozhodnutí žalovaného však ani neplyne, že by k této otázce nějakým způsobem hodnotil potvrzení Organizace La Strada předložené stěžovatelkou, resp. že by explicitně vyslovil nějaký závěr ohledně zranitelnosti stěžovatelky. Jediný závěr žalovaného v tomto ohledu je konstatování, že stěžovatelka nebyla k prostituci nucena. Toto hodnocení se jeví být s ohledem na výpovědi stěžovatelky, a jak bude dále uvedeno, i s ohledem na zprávy o Italské republice, zjednodušující. Kasační námitka, že žalovaný ani krajský soud se nezabývaly tvrzeními stěžovatelky, že se stala obětí obchodování s lidmi, je proto důvodná.

[20] Otázka, zda je stěžovatelka zranitelnou osobou, resp. zda se stala obětí obchodování s lidmi, má význam i pro správné posouzení toho, zda je přemístění stěžovatelky možné s ohledem na čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Podle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III „[n]*ení-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým*

nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát".

[21] Stěžovatelka již v žalobě poukazovala na rozhodnutí velkého senátu ESLP ze dne 4. 11. 2014 ve věci *Tarakhel proti Švýcarsku*, stížnost č. 29217/12. V tomto rozhodnutí ESLP dospěl k závěru, že pokud by smluvní stát vrátil zranitelné žadatele o mezinárodní ochranu do Italské republiky bez individuálních záruk poskytnutých Italskou republikou, došlo by k porušení čl. 3 Úmluvy. Znamená to, že i kdyby nedostatky v přijímacích podmínkách nebo v azylovém řízení nebyly tak závažné, aby znamenaly překážku pro veškeré návraty žadatelů o mezinárodní ochranu, v případě zranitelných žadatelů mohou mít systémové nedostatky v případě jejich přemístění za následek riziko nelidského či ponižujícího zacházení.

[22] Zprávu odboru azylové a migrační politiky z 19. ledna 2018, Itálie, kterou žalovaný použil, nelze s ohledem na konkrétní situaci stěžovatelky považovat za dostačující pro zjištění, zda jí v případě přemístění nehrozí s ohledem na azylové řízení a přijímací podmínky v Italské republice nelidské nebo ponižující zacházení. Zpráva poukazuje na problematiku obchodování s lidmi v Italské republice, a to především ženami z Nigérie. Ze zprávy není zřejmé, zda je kapacita přijímacích středisek dostačující pro osoby přijímané skrze dublinský systém. Zpráva vychází mimo jiné z několika zdrojů poukazujících na problém obchodování s lidmi v Italské republice (IOM, MZV USA, Finnish Immigration Service). Žalovaný navzdory tomu již tyto další zdroje nevyužil k tomu, aby posoudil rizika, kterým by stěžovatelka mohla v případě přemístění do Italské republiky čelit, resp. nepřistoupil ani k případnému vyžádání individuálních záruk ze strany Italské republiky. Závěr o tom, že žádost stěžovatelky o pobyt na území Italské republiky byla vyřízená kladně a že žadatelka úmyslně uvádí nepravdivé údaje, žalovaný dovozuje pouze z akceptace Italské republiky, v níž se uvádí, že Italská republika souhlasí s přemístěním stěžovatelky dle čl. 12 odst. 4 nařízení Dublin III. Podle článku 12 odst. 4 nařízení však může být příslušnost členského státu založena i na základě povolení k pobytu nebo víza, kterého platnost již skončila. Z napadeného rozhodnutí tak není zřejmé, jaký typ pobytového oprávnění měl být stěžovatelce v Italské republice udělen. Tvrzení žalovaného, že občané Nigerijské federativní republiky navíc patří mezi největší poživatele mezinárodní ochrany z humanitárních důvodů, neznamená, že tento typ ochrany bude poskytnut i stěžovatelce, neboť podle zprávy za rok 2017 se jednalo o počet 3406 osob z celkového počtu 25964 občanů Nigérie v pozici žadatelů o mezinárodní ochranu v Italské republice.

[23] Stěžovatelka v žalobě odkázala na vícero zpráv, ze kterých měl vyplývat problém obchodování s nigerijskými ženami v Itálii a riziko, že by jí v případě návratu do Italské republiky nemusela být poskytnuta náležitá pomoc. Krajský soud se ztotožnil s hodnocením žalovaného, že podmínky v Italské republice nevykazují závažné systémové nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Nejvyšší správní soud má však na

rozdíl od krajského soudu za to, že posouzení žalovaného bylo nedostatečné z důvodu, že žalovaný se zaměřil na obecnou stránku fungování azylového systému a podmínek přijímání v Italské republice a ignoroval konkrétní závažná tvrzení stěžovatelky, k nimž neshromáždil dostatek podkladů rozhodnutí. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že žalovaný nepřihlédl ke všem specifickým okolnostem případu a v návaznosti na to neposoudil dostatečně, zda je přemístění stěžovatelky do Italské republiky možné ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.

[24] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že žalovaný zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností (nezabýval se dostatečně tvrzením stěžovatelky, že je obětí obchodování s lidmi, resp. že je zranitelnou osobou) a vadou řízení spočívající v tom, že skutkový stav, který vzal za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spise (žalovaný nevzal v úvahu zprávy, které se týkaly situace nigerijských žen v Italské republice a nucené prostituce a s ohledem na situaci stěžovatelky nevyhodnotil dostatečně otázku systémových nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí v Italské republice). Vzhledem k tomu, že krajský soud napadené rozhodnutí pro tyto vady nezrušil, zatížil řízení před soudem vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Pokud žalovaný po nápravě těchto vad dospěje opětovně k závěru, že přemístění stěžovatelky do Italské republiky je možné ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení, bude muset ve světle dostatečně zjištěného skutkového stavu znovu posoudit otázku možné aplikace čl. 17 nařízení Dublin III, neboť jak plyne z judikatury Nejvyššího správního soudu, v případech hodných zvláštního zřetele má správní orgán povinnost odůvodnit nevyužití diskrečního oprávnění (srov. rozsudky ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 – 24, a ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016 - 44).

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Z výše uvedeného vyplývá, že kasační stížnost je důvodná. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Jelikož napadené správní rozhodnutí trpí podstatnou vadou, která způsobuje jeho nezákonnost, pro kterou bylo možné toto rozhodnutí zrušit již v řízení před krajským soudem, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že se za použití § 110 odst. 2 písm. a) současně ruší také rozhodnutí žalovaného, přičemž se věc žalovanému vrací k dalšímu řízení.

[26] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatelka měla ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. jí tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Ze soudního spisu ovšem nevyplývá, že by stěžovatelce v řízení o kasační stížnosti nebo v řízení před krajským soudem jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly. V řízení před krajským soudem byla stěžovatelka zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že se stěžovatelce náhrada nákladů nepřiznává.

[27] Zástupkyní stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2018, č. j. 6 Azs 275/2018 - 31, ustanovena advokátka Mgr.

Gabriela Kopuletá, jejíž odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 9 s. ř. s. hradí stát. Ustanovené zástupkyni náleží v souladu s § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. převzetí a přípravu zastoupení, je-li zástupce ustanoven soudem a písemné podání soudu, ve výši 6 200 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za každý úkon právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupkyně není plátkyní DPH. Odměna za zastupování tedy činí celkem 6 800 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2018

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu